

۱۳ طرح توسعه کشت گیاه دارویی کبریا لگجی (کاپاریس)

شرکت رویش گستر هورشید

وضعیت شرکت: توسعه رویش گستر هورشید

استان:

البرز - کرج

حوزه فعالیت:

کشاورزی، دامپروری و شیلات

وضعیت:

دانش بنیان

آشنایی با شرکت

شرکت دانش بنیان رویش گستر هورشید در حوزه کشاورزی فعال می‌باشد و در حال حاضر تنها تولیدکننده نهال و نشاء گیاه دارویی کبر (کاپاریس) در ایران است. محصولات تولیدی شرکت شامل نهال و نشاء گیاه دارویی کبر (کاپاریس)، گوجی بری و فیالیس می‌باشد. شرکت دانش بنیان رویش گستر هورشید در سال ۱۴۰۱ قرارداد تولید نشاء گیاه کبر را با سازمان جهاد کشاورزی شهرستان زهک، استان زاهدان عقد و ۳۵۰۰ عدد نشاء کاپاریس را در اسفند ماه سال ۱۴۰۱ ارسال نمود.

هم اکنون پس از از کشت نشاءها، استقرار بسیار موفقیت آمیز بوده و گیاهان کاپاریس رشد بسیار خوبی داشتند. همچنین استقرار موفقیت آمیز نشاءهای گیاه کبر ارسال شده به استان‌های هرمزگان، البرز، یزد، خراسان رضوی، سمنان، زنجان نیز بسیاری را در استان‌های مختلف متمایل به کشت این گیاه ارویی ارزشمند نموده است. در تمام موارد پیش گفته، مزارع به صورت پایلوت کشت شده است که با ترغیب کشاورزان، سطح کشت افزایش خواهد یافت.

معرفی طرح

◀ کاپاریس اسپینوزا با نام علمی *capparis spinosa* L. گیاه دارویی و بومی ایران است و در ایران در تمام استان‌های کشور به استثناء نوار شمالی (استان گیلان و مازندران) مشاهده می‌شود. این گیاه تابستان‌های ۴۰ درجه سانتیگراد و سرمای منفی ۱۰ درجه سانتیگراد را به خوبی تحمل می‌کند، و به مناطق خشک با بارندگی کمتر از ۱۵۰ میلی‌متر در سال به خوبی خو گرفته است. جوانه‌های گل، برگ‌های تازه، ریشه و میوه کبر برای مصارف غذایی و دارویی مصرف می‌شوند. مطالعات بیولوژیکی نشان دهنده خاصیت آنتی‌باکتریال، آنتی‌اکسیدان، ضد التهاب و تعدیل‌کننده سیستم ایمنی و ضد ویروسی این گیاه است.

◀ طرح حاضر مبتنی بر ویژگی‌های گیاه کاپاریس و نیازهای اکولوژیکی و مورفولوژیکی آن من جمله عدم نیاز به آبیاری، عدم نیاز به کود و سم، و مقاومت بالا به گرما و تشعشع خورشید قصد دارد تا با عرضه نشاء و نهال کاپاریس و کشت این گیاه در اراضی کم‌بازده و رها شده روستاها و مناطق محروم و حاشیه نشین، کشت و فرآوری گیاه را به روستاییان آموزش دهد. کشت نهال و نشاء کبر نیاز به عملیات به زراعی و آماده‌سازی زمین ندارد، تنها کافی است چاله‌ای به عمق ۲۰ سانتی‌متر در زمین حفر شود. همچنین به دلیل مقاومت گیاه کاپاریس به آفات و بیماری‌ها، نیاز به استفاده از کود و سم نیز ندارد. مضاف بر اینکه به دلیل تلخی تمام اجزاء گیاه، مورد چرای دام قرار نمی‌گیرد و به عنوان یک گیاه دائمی، حداقل به مدت ۳۰ سال باردهی خواهد داشت.

◀ در نهایت می‌توان عنوان نمود که تولید گیاه دارویی کاپاریس با توجه به نیازهای اکولوژیکی کم، طول عمر زیاد، قابلیت اقتصادی بالا در بازارهای داخلی و خارجی، امکان اشتغال‌زایی مناسب و همچنین خواص دارویی منحصر به فرد، می‌تواند در جهت افزایش و رشد تولید در جهت توسعه اقتصادی و تحقق اهداف اقتصاد مقاومتی و مهار تورم راهگشا باشد. شرکت دانش‌بنیان رویش گستر هورشید با تکیه بر نیروهای فنی و متخصص در زمینه تولید و عرضه نشاء و نهال گیاه کبر، آمادگی همکاری با ارگان‌های خصوصی و دولتی را دارد.

مزایای راهبردی طرح

همانطور که پیش‌تر نیز اشاره شد گیاه دارویی کاپاریس دارای مزایایی متعددی است که با توجه به همین موارد جزء اولویتهای توسعه کشت با هدف تغییر الگوی کشت گیاهان در کشور قرار می‌گیرد. از جمله این مزایا می‌توان به موارد زیر اشاره نمود:

- ✓ گیاه دارویی کبر بومی کشور است و قابلیت کشت در بیشتر نقاط کشور را دارد.
- ✓ کبر به راحتی در مناطقی که میزان متوسط بارش سالانه آنها ۱۵۰ میلی‌متر است مستقر شده و باردهی دارد.
- ✓ کبر به شرایط گرم، خشک و تابش مستقیم نور بسیار مقاوم است.
- ✓ گیاه کبر، گیاهی دائمی و خزان‌کننده است و عمر بادهی آن حداقل ۳۰ سال است
- ✓ تمام اجزاء گیاه تلخ است و در نتیجه مورد چرای دام قرار نمی‌گیرد..
- ✓ همچنین گیاه کبر محصولات (غذی و میوه) با ارزش اقتصادی در بازارهای داخلی و خارجی تولید می‌کند. در تابستان‌های گرم و خشک منطقه خاورمیانه، گیاه کبر از اردیبهشت تا شهریور ماه در حال گل‌دهی است. گل‌های گیاه کبر درشت، خوش‌عطر، پر شهد و پرگرد و بسیار زنبوردوست هستند. بنابراین زنبورداران به راحتی می‌توانند در مزارع گیاه کبر، در تمام طول تابستان بدون نیاز به کوچ و یا استفاده از شهد مصنوعی اقدام به تولید عسل دارویی کبر نمایند.

هدف و رویکرد طرح

با توجه به ارزش و توجیه اقتصادی کشت نشاء و نهال گیاه دارویی کاپاریس، به دلیل قیمت بالای غنچه و میوه در بازارهای داخلی و خارجی و همین‌طور زنبورداری در مزارع گیاه کاپاریس و تولید عسل با ارزش دارویی و با عنایت به نیازهای اکولوژیکی و فیزیولوژیکی حداقلی این گیاه، کشت گیاه دارویی کبر در مناطق محروم و کم‌برخوردار، با هدف ایجاد درآمد و اشتغال، و در سطوح کشت بالاتر با همکاری شرکت‌های خصوصی و ارگان‌های دولتی با هدف تولید تجاری و ارزآوری می‌تواند در تمام نقاط کشور به جز نوار شمالی (استان‌های مازندران و گیلان) توسعه یابد.

نگاهی به بازار طرح

گیاهان دارویی یک مزیت بزرگ برای کشور ما به شمار می‌روند؛ با توجه به جایگاه مهم تجارت جهانی گیاهان دارویی و تاثیرگذاری آن بر روی تولید ناخالص ملی هر کشور، می‌بایست تمرکز و برنامه‌ریزی مناسب بر روی این مقوله صورت پذیرد. کشور اسپانیا بزرگترین تولیدکننده کاپاریس در دنیا است که حدود ۳۰۰۰۰ هکتار از اراضی خود را به کشت این گیاه اختصاص داده و تقریباً نیمی از تولید جهانی این محصول را در اختیار دارد. کشورهای دیگر همچون ایتالیا، فرانسه، آمریکا، یونان، ترکیه و الجزایر نیز از مهمترین تولیدکنندگان کاپاریس هستند. صادرات کاپاریس از ایران در سال ۱۳۸۰ آغاز گردید (از طریق برداشت از عرصه). ترکیه تا سال ۱۳۸۳ تنها واردکننده این محصول از کشورمان بود که پس از تغییر بسته بندی، آن را به چندین برابر قیمت خرید از ایران، با نام محصول کشور ترکیه به اسپانیا صادر می‌کرد. قیمت این محصول در بازار جهانی ده‌ها برابر قیمتی است که از ایران صادر می‌گردد. به عنوان مثال قیمت هر شیشه ۲۵۰ گرمی غنچه کاپاریس با متوسط ۲۰۰ گرم کاپاریس خالص در وب سایت آمازون بین ۱۵ تا ۳۰ دلار قیمت دارد. در داخل کشور نیز غنچه گیاه کبر در تابستان سال گذشته در منطقه مغان کیلویی ۵۰ هزار تومان خریداری شده است. یک کیلو ترشی کلر خانه ای گیاه کبر در بازار داخلی حدود ۳۰۰ تا ۴۰۰ هزار تومان و ترشی میوه آن کیلویی ۱۲۰ تا ۱۸۰ هزار تومان قیمت دارد. با توجه به برآوردهای فوق در صورت کشت گسترده‌تر این محصول در کنار اشتغال‌زایی بالا، می‌توان ارزش اقتصادی قابل توجهی را می‌توان متصور شد.

برنامه توسعه آتی و برآوردهای اجرایی

شرکت دانش بنیان رویش گستر هورشید، در قالب پویش ملی ایران سبز، از سال ۱۳۹۹ اقدام به عرضه و فروش نهال و نشاء گیاه دارویی کبر نموده است. در این راستا و با اولویت کشت گیاه کبر در مناطق گرم و خشک، تعداد ۳ هزار اصله نهال گیاه دارویی کبر به استان هرمزگان ارسال گردید. همچنین در سال ۱۴۰۱، شرکت رویش گستر هورشید، قراردادی مبنی بر فروش ۳۵۰۰ اصله نهال گیاه دارویی کاپاریس با شهرستان زهک استان زاهدان عقد نمود و نهال‌ها اسفند ماه سال ۱۴۰۱ به زاهدان ارسال شدند. هر دو طرح در مناطق محروم با موفقیت اجرا شده است و نهال‌های کاپاریس امسال به مرحله باروری خواهند رسید و روستاییان و افراد بومی با برداشت محصول کسب درآمد خواهند داشت.

اطلاعات تماس

شماره تماس ۱
۰۹۱۲-۶۶۰۶۳۲۳

شماره تماس ۲
۰۹۱۴-۴۱۲۵۱۶۵

آدرس ایمیل
hoorshid.rooyesh@yahoo.com

